

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อหาวิธีการในการประเมินมูลค่าความสูญเสีย ผลผลิตอันเนื่องจากอุบัติเหตุจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรม โดยได้แยกการพิจารณาวิเคราะห์ ความสูญเสียตามประเภทของความร้ายแรงของอุบัติเหตุเป็น 4 กรณีด้วยกัน คือ กรณีเสียชีวิต กรณีทุพพลภาพหรือพิการโดยสิ้นเชิง กรณีพิการบางส่วน และกรณีบาดเจ็บเล็กน้อยทำงานไม่ได้ชั่วคราว ในการวิเคราะห์ได้กำหนดให้ผู้ใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมที่มีอายุตั้งแต่ 12 ปี ขึ้นไปที่ประสบอุบัติเหตุจากการทำงาน และอยู่ในข่ายการคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทนเป็น หน่วยการวิเคราะห์หลัก และทำการศึกษาเฉพาะกรณีการประสบอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในระหว่าง ปี 2532 ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ

ข้อมูลหลักที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้เป็นข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากการเก็บรวบรวม ข้อมูลที่ถูกบันทึกไว้ที่ฝ่ายกองทุนเงินทดแทน สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรปราการ สำหรับ หลักเกณฑ์การพิจารณาประเภท ตลอดจนลักษณะต่างๆ ของการประสบอุบัติเหตุในการศึกษานี้จะ ถือเอาค่าวินิจฉัยสุดท้ายที่ปรากฏ ณ วันที่ทำการเก็บข้อมูล ซึ่งปรากฏว่าการประสบอุบัติเหตุ จากการทำงานในภาคอุตสาหกรรมที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2532 ในเขตจังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนทั้งสิ้น 18,142 ราย ประสบอุบัติเหตุถึงขั้นเสียชีวิต 30 ราย ทุพพลภาพ 2 ราย สูญเสียอวัยวะบางส่วน 807 ราย หยุดงานเกิน 3 วัน 7,086 ราย หยุดงานไม่เกิน 3 วัน 10,217 ราย ในจำนวนผู้ประสบอุบัติเหตุทั้งหมดเป็นชายจำนวน 14,555 ราย เป็น หญิงจำนวน 3,587 ราย โดยอยู่ในช่วงอายุ 20-29 ปีมากที่สุดถึงร้อยละ 58.92 ผู้ประสบ อุบัติเหตุส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในสถานประกอบการขนาดกลางซึ่งมีลูกจ้าง 200-499 คน คือ มี จำนวน 5,958 ราย หรือร้อยละ 32.84 และมีการประสบอุบัติเหตุมากที่สุดในหมวดการผลิต

ผลิตภัณฑ์จากโลหะ เครื่องจักร และอุปกรณ์ เป็นจำนวน 4,534 ราย หรือร้อยละ 24.99 ส่วนของร่างกายที่ประสบอันตรายและสูญเสียมากที่สุด คือ นิ้วมือ

ในการวิเคราะห์เพื่อประเมินมูลค่าความสูญเสียผลผลิตในกรณีตาย และกรณีทุพพลภาพหรือพิการ โดยสิ้นเชิง ได้อาศัยเทคนิคตารางชีพและตารางชีพการทำงานมาเป็นส่วนสำคัญของการวิเคราะห์ เพื่อหาจำนวนปีการทำงานที่เหลืออยู่ของแรงงานที่กลุ่มอายุต่างๆ หากเขาเหล่านั้นมิได้ประสบอุบัติเหตุจนไม่สามารถที่จะทำงานอันก่อให้เกิดผลผลิต หรือรายได้ต่อไปได้อีก จากนั้นจึงเปลี่ยนปริมาณวันทำงานที่สูญเสียให้อยู่ในรูปของรายได้ในอนาคตที่แรงงานพึงได้รับในรูปของมูลค่าปัจจุบัน คือ ปี 2532 ผลจากการวิเคราะห์ความสูญเสียตามวิธีการดังกล่าว ปรากฏว่า ความสูญเสียผลผลิตเนื่องจากการเสียชีวิตและพิการโดยสิ้นเชิง คิดเป็นมูลค่า 13,414,279.40 บาท และ 1,133,101.26 บาท ตามลำดับ

สำหรับในกรณีพิการบางส่วนได้ประเมินมูลค่าความสูญเสียผลผลิตจากจำนวนวันทำงานที่คาดว่าจะเสียไปอันเนื่องมาจากประสิทธิภาพการทำงานที่ลดลงจากการสูญเสียอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายไป ทั้งนี้ได้อาศัยมาตรฐานปริมาณวันทำงานที่เสียไปเนื่องจากการสูญเสียอวัยวะส่วนต่างๆ ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ทำการคาดประมาณไว้ จำแนกตามลักษณะหรืออวัยวะที่ได้รับอุบัติเหตุถึงพิการ เมื่อรวมจำนวนวันทำงานที่คาดว่าจะเสียไปในอนาคตจากการสูญเสียอวัยวะต่างๆ และจำนวนวันหยุดนักรักษาตัว จะได้จำนวนวันทำงานที่สูญเสียทั้งหมดเพื่อมาคำนวณความสูญเสียผลผลิตในรูปของรายได้ ซึ่งมีมูลค่าประมาณ 33,756,589 บาท

การประสบอุบัติเหตุอันเนื่องมาจากการทำงานกรณีบาดเจ็บเล็กน้อยทำงานไม่ได้ชั่วคราว ก่อให้เกิดความสูญเสียผลผลิตเฉพาะในระหว่างวันหยุดนักรักษาตัว ในการประเมินความสูญเสียดังกล่าวได้แบ่งการพิจารณาเป็น 2 กรณี กล่าวคือ กรณีหยุดงานเกินกว่า 3 วัน แรงงานที่ประสบอุบัติเหตุจากการทำงานในกรณีนี้หยุดงานโดยเฉลี่ย 15.58 วัน คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียประมาณ 11,496,044 บาท ส่วนอีกกรณีหนึ่งหยุดงานไม่เกิน 3 วัน โดยเฉลี่ยหยุดงานคนละ 1.5 วัน คิดเป็นมูลค่าความสูญเสียประมาณ 1,595,892 บาท

6.2 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิเคราะห์มูลค่าความสูญเสียผลผลิตของแรงงานที่ประสบอุบัติเหตุจากการ

ทำงานในภาคอุตสาหกรรมในการวิจัยนี้เป็นตัวอย่างที่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความสูญเสียโอกาสของแรงงานในการประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจ อันเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความเจริญแก่สังคมและประเทศชาติ รวมทั้งทำให้เห็นถึงข้อเสียของการมุ่งพัฒนาทางด้านอุตสาหกรรมโดยมิได้คำนึงถึงสวัสดิการความปลอดภัยของแรงงานอย่างพอเพียง ความสูญเสียนี้จึงกลายเป็นต้นทุนทางสังคมจำนวนมหาศาล ที่ยังขาดการเอาใจใส่จากผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร ทั้งนี้ เนื่องจากต้นทุนในส่วนนี้มิได้เป็นตัวเลขค่าใช้จ่ายที่ปรากฏในบัญชีต้นทุนอย่างชัดเจนหรือเกิดขึ้นทันที แต่จะแฝงอยู่ในต้นทุนทั้งหมด

ความสูญเสียที่เกิดขึ้นแก่ลูกจ้างและนายจ้าง เนื่องจากการประสบอุบัติเหตุหรือการเจ็บป่วยด้วยโรคอันเนื่องมาจากการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่เรียกกลับคืนไม่ได้ แต่สามารถป้องกันเพื่อลดความสูญเสียนี้ลงได้ ดังนั้นทั้งนายจ้าง ลูกจ้าง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะร่วมมือกันป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากการทำงานและส่งเสริมสุขภาพของลูกจ้าง ปรับปรุงเครื่องมือเครื่องจักรให้อยู่ในสภาพปลอดภัยและสามารถทำงานได้ ก็จะลดอุบัติเหตุและโรคเนื่องมาจากการทำงานลงได้ ซึ่งถ้าพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายของการป้องกันดังกล่าวมานั้นนับว่าเป็นมูลค่าที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าความสูญเสียเมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานขึ้นแล้ว ความสูญเสียทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และทรัพยากรมนุษย์อันเนื่องมาอุบัติเหตุในแต่ละครั้งจะไม่เกิดขึ้นถ้าได้มีการวางแผนนโยบายด้านการป้องกันทั้งทางฝ่ายรัฐและเอกชน โดยการจัดสรรงบประมาณของรัฐสำหรับงานด้านสาธารณสุขไปในทางการป้องกันควบคุมไปกับการรักษาพยาบาล และทางด้านเอกชนควรจัดสรรงบประมาณในการหาแนวทางในการป้องกันควบคุมไปกับการพัฒนาเทคโนโลยีในการผลิต

ความสูญเสียเนื่องมาอุบัติเหตุจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรม ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมที่สามารถวัดค่าเป็นตัวเงินได้ ยังมีที่น่าสนใจอีกหลายประเด็นแต่มิได้นำมาประเมินในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ซึ่งจะกล่าวไว้เพื่อเป็นแนวทางของผู้ที่จะศึกษาเกี่ยวกับเรื่องความสูญเสียอันเนื่องมาอุบัติเหตุจากการทำงานนี้ต่อไป ความสูญเสียเหล่านี้ ได้แก่ ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน ค่าใช้จ่ายส่วนนี้ถือเป็นความสูญเสียทางตรงที่เกิดแก่สังคมนอกเหนือไปจากค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และความสูญเสียทางอ้อมอันได้แก่ ค่าสูญเสียผลผลิตในลักษณะของการวิเคราะห์ผลกระทบต่อสถานประกอบการเมื่อเกิดอุบัติเหตุจนทำให้เครื่องจักรหยุดทำงาน หรือทำให้แรงงานอื่นๆ ที่พบเห็นหรืออยู่ในเหตุการณ์ต้องหยุดชะงักการทำงาน

อย่างไรก็ดี ความสูญเสียเนื่องจากอุบัติเหตุที่บางอย่างไม่สามารถประเมินมูลค่าออกมาได้ นั่นคือ ความสูญเสียทางด้านจิตใจ อุบัติเหตุที่นำมาซึ่งการบาดเจ็บและตายจะก่อให้เกิดความปวดร้าว ความหวาดกลัว ความเศร้าโศก และได้รับความทรมาน ซึ่งเกิดแก่ตัวผู้เคราะห์ร้ายและผู้พบเห็นเหตุการณ์ นอกจากนี้ในกรณีผู้ที่ได้รับบาดเจ็บถึงทุพพลภาพยังทำให้เป็นภาระของสังคมที่ต้องเลี้ยงดู ซึ่งไม่สามารถที่จะประเมินค่าออกมาเป็นตัวเงินได้

เพื่อให้การประเมินค่าความสูญเสียจากอุบัติเหตุจากการทำงานในภาคอุตสาหกรรม สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพิจารณาหาแนวทางในการควบคุมและป้องกันอุบัติเหตุดังกล่าว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการบันทึกรายละเอียดของอุบัติเหตุแต่ละครั้งที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมความสูญเสียที่เกิดขึ้นมากที่สุด โดยอาจร่วมมือกันทั้งสองฝ่าย คือ ทางฝ่ายกองทุนเงินทดแทนรับผิดชอบบันทึกข้อมูลความสูญเสียของลูกจ้าง อันได้แก่ ค่ารักษาพยาบาล จำนวนวันทำงานที่สูญเสีย และค่าทดแทน รวมทั้งข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลูกจ้าง เช่นที่ได้ดำเนินการอยู่แล้วนี้ ส่วนโรงงานหรือสถานประกอบการควรมีการจัดเก็บข้อมูลความสูญเสียในส่วนของการผลิต เช่น ค่าเสียหายของเครื่องมือ เครื่องจักรและทรัพย์สินอื่นๆ ความเสียหายของผลผลิตที่เกิดจากการหยุดทำงานของแรงงานและเครื่องจักร ฯลฯ ตลอดจนสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุแต่ละครั้ง เมื่อได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ก็จะทำให้การวิเคราะห์เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องหรือหาทางป้องกันอุบัติเหตุมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย